

Zemkopības ministrija

Iesniegtie iebildumi/komentāri par lauksaimniecības pasākumiem atjaunotajā NEKP

*Zemes sektora (t.sk. mežsaimniecība) un lauksaimniecības darba grupas sanāksme
02.10.2024.*

Zemkopības ministrija

Kas ir Nacionālais enerģētikas un klimata plāns (NEKP)?

SOLIS PRETĪ HORIZONTĀLAI NOZARU KOORDINĀCIJAI

Nozaru ministriju, nevalstisko organizāciju, nozaru asociāciju kopdarbs, kas veido tautsaimniecības rītdienu

IDENTIFICĒTS FINANSĒJUMS

30%

ES vidējais rādītājs un mērķis – sasniegt 40% publiskā finansējuma

SPĒCĪGS SIGNĀLS INVESTORIEM

NEKP īstenošana pieprasa un veicina ilgtspējīgas tautsaimniecības attīstību.

>200

PASĀKUMI

Plašākais īpatsvars – enerģētika, ēku energoefektivitāte, transports un lauksaimniecība/ ZIZIMM

RĪKS NOZARU MINISTRIJĀM

Veicināt publiskā un privātā finansējuma piesaisti

Zemkopības ministrija

Nacionālā enerģētikas un klimata plāna pārskatīšana

- 12.06.2024. atjaunotais NEKP tika publicēts TAP portālā starpministriju saskaņošanai un sabiedriskai apspriedei. 09.07.2024. Ministru kabineta sēdē NEKP tika apstiprināts. Šobrīd tiek gaidīts Eiropas Komisijas izvērtējums.
- Līdz 30.06.2024. dalībvalstīm bija jāiesniedz atjaunotie NEKP, līdz šim to izdarījušas 11 valstis (AT, DK, FI, FR, DE, IE, IT, LV, LU, NL, SE)
- NEKP iekļauj pasākumus, lai tiektos pretī gan ne-ETS, gan ZIZIMM sektoru mērķiem.
- Dalībvalstīm ir atšķirīgas pieejas NEKP un arī atšķirīgas uzskaites pieejas savos valsts SEG emisiju ziņojumos.

Zemkopības ministrija

Par iebildumiem un priekšlikumiem

- Novērtējam sabiedrības interesi tēmā un izstrādājot pasākumus ņēmām vērā uz to brīdi saņemtos komentārus un priekšlikumus. Tomēr atgādinām, ka pasākumu sastādīšanas process ir sarežģīts un laikietilpīgs. Pasākumi, kas šobrīd ievietoti NEKP tika vērtēti no dažādiem aspektiem un tika lemts, kā tos sabalansēt.
- Iebildumi tika iesniegti gan par ZIZIMM, gan lauksaimniecības pasākumiem.
- Šodien tiks izskatīti iebildumi, kas tika iesniegti TAP portālā pēc sabiedriskās apspriešanas.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Pasākums Nr. 3.1.6.9. Īscirtmeta atvasāji Nepieciešams papildināt pasākuma aprakstu ar norādi par teritorijām, kurās īscirtmeta atvasājus neaudzēt, tostarp ES nozīmes aizsargājamajos biotopos, iepriekš minētajos bioloģiski vērtīgajos zālajos un potenciālajos bioloģiski vērtīgajos zālajos.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Pasākums Nr. 3.1.6.5. Mērķtiecīga meža ieaudzēšana izstrādātajos kūdras laukos, tajā skaitā atjaunojot Latvijai raksturīgos pārmitro mežu biotopus

...

Turklāt arī daļa LIZ, piemēram, ilggadīgie zālāji, ir nozīmīgas pastāvīgas oglekļa tvertnes. Līdz ar to pasākuma aprakstā minētais arguments "Veicinot mazvērtīgo lauksaimniecības zemju mērķtiecīgu apmežošanu, tiek samazinātas emisijas no lauksaimniecības zemēm" nav attiecināms uz visiem gadījumiem. Ir jāvērtē zemes lietojuma maiņas izraisītā ietekme uz oglekļa bilanci konkrētā gadījumā kopumā un ilgtermiņā.

...

Ņemot vērā, ka šis pasākums rada būtiskus riskus bioloģiskajai daudzveidībai, konkrēti - iespējām palielināt un saglabāt bioloģiski vērtīgo zālāju platības un putniem nozīmīgu zālāju platības, līdz ar to arī aizsardzības stāvokli - ir nepieciešams, lai stratēģiskajā ietekmes uz vidi novērtējumā tiek vērtēta šo pasākumu potenciālā negatīvā ietekme un objektīvi izsvērts, vai un kā riskus ir iespējams mazināt. Ja tas nav iespējams, aicinām šo aktivitāti svītrot.

Ņemot vērā, ka publiskajās datu bāzēs nav iespējams iegūt pilnvērtīgu informāciju par potenciālo zālāju biotopu izplatību, pirms tiek pieņemts lēmums par ilggadīgo zālāju apmežošanu, ir kritiski svarīgs zālāju eksperta apsekojums, lai novērstu risku, ka tiek iznīcināti potenciālie zālāju biotopi, kā arī bioloģiski vērtīgie zālāji, kas patlaban nav nokartēti, jo sasnieguši bioloģiski vērtīga zālāja statusam atbilstošu stāvokli pēdējo gadu laikā kopš pēdējā apsekojuma (skatīt izvērstu pamatojumu pie pasākuma Nr. 3.1.6.3. komentāriem). Atgādinām, ka saskaņā ar ziņojumu Eiropas Komisijai par ES nozīmes aizsargājamo biotopu aizsardzības stāvokli Latvijā (2013.-2018.), gandrīz visu sastopamo zālāju biotopu stāvoklis ir novērtēts kā nelabvēlīgs - slikts. Šo iemeslu dēļ ir kritiski svarīgi izmantot katru iespēju bioloģiski vērtīgo zālāju platības palielināt, tostarp atbalstot un informējot zemes īpašniekus.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Pasākums Nr. 3.1.6.4. Mērķtiecīga organisko augšņu apmežošana lauksaimniecībā izmantojamās zemēs

Arī daļa LIZ, piemēram, ilggadīgie zālāji, ir nozīmīgas pastāvīgas oglekļa tvertnes. Līdz ar to pasākuma aprakstā minētais arguments "Veicot mērķtiecīgu organisko augšņu apmežošanu lauksaimniecībā izmantojamajās zemes ir iespējams panākt būtisku SEG emisiju samazinājumu" nav attiecināms uz visiem gadījumiem. Ir jāvērtē zemes lietojuma maiņas izraisītā ietekme uz oglekļa bilanci kopumā un ilgtermiņā. Vienlaikus jāizvērs arguments "Pozitīvo efektu var samazināt dabiskie traucējumi." Pētījumi pierāda, ka, piemēram, parastās egles audzēšanai Latvijā apstākļi vairs nebūs piemēroti dabisko traucējumu (egļu astoņzobu mizgraužu uzbrukumu) rezultātā, tos intensificējot klimata pārmaiņām.

Publiskajās datu bāzēs nav iespējams iegūt pilnvērtīgu informāciju par potenciālo zālāju biotopu izplatību. Tāpēc pirms tiek pieņemts lēmums par ilggadīgo zālāju apmežošanu, ir kritiski svarīgs zālāju eksperta apsekojums, lai novērstu risku, ka tiek iznīcināti potenciālie zālāju biotopi, kā arī bioloģiski vērtīgie zālāji, kas patlaban nav nokartēti, jo sasnieguši bioloģiski vērtīga zālāja statusam atbilstošu stāvokli pēdējo gadu laikā kopš pēdējā apsekojuma (skatīt izvērstu pamatojumu pie pasākuma Nr. 3.1.6.3. komentāriem). Atgādinām, ka saskaņā ar ziņojumu Eiropas Komisijai par ES nozīmes aizsargājamo biotopu aizsardzības stāvokli Latvijā (2013.-2018.), gandrīz visu sastopamo zālāju biotopu stāvoklis ir novērtēts kā nelabvēlīgs - slikts. Šo iemeslu dēļ ir kritiski svarīgi izmantot katru iespēju bioloģiski vērtīgo zālāju platības palielināt, tostarp atbalstot un informējot zemes īpašniekus.

Šis pasākums rada būtiskus riskus bioloģiskajai daudzveidībai, konkrēti - iespējām palielināt un saglabāt bioloģiski vērtīgo zālāju platības un putniem nozīmīgu zālāju platības, līdz ar to arī aizsardzības stāvokli. Tāpēc ir nepieciešams, lai stratēģiskajā ietekmes uz vidi novērtējumā tiek vērtēta šo pasākumu potenciālā negatīvā ietekme un objektīvi izsvērts, vai un kā riskus ir iespējams mazināt. Ja tas nav iespējams, aicinām šo aktivitāti svītrot.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Pasākums Nr. 3.1.6.3. Pārmitro meža biotopu atjaunošana lauksaimniecībā izmantojamās zemēs

Norādām, ka bijušajās lauksaimniecības zemēs ES nozīmes mežu biotopu izveidošanās ir ļoti maz ticama - lai šie meži sasniegtu pietiekamu vecumu un iegūtu dabisku mežu struktūras (atmirušo koksni, vecus kokus, u.tml.), ir nepieciešams ļoti ilgs laiks ("Dabas skaitīšanas" projektā netika apsekoti meži, kas jaunāki par 50 gadiem), turklāt monokultūru un viena vecuma audžu stādījumi šo iespēju vēl vairāk samazina. Ja pasākums tiešām tiek īstenots ar mērķi veidot nākotnes biotopus (kā minēts nosaukumā), tad prioritāte ir dodama dažādvecuma un dažādu sugu audzēm.

Ņemot vērā, ka šis pasākums rada arī būtiskus riskus bioloģiskajai daudzveidībai, konkrēti - iespējām palielināt un saglabāt bioloģiski vērtīgo zālāju platības un putniem nozīmīgu zālāju platības, līdz ar to arī aizsardzības stāvokli - ir nepieciešams, lai stratēģiskajā ietekmes uz vidi novērtējumā tiek vērtēta šo pasākumu potenciālā negatīvā ietekme un objektīvi izsvērts, vai riskus ir iespējams mazināt.

Publiskajās datu bāzēs nav iespējams iegūt pilnvērtīgu informāciju par potenciālo zālāju biotopu izplatību. Tāpēc, pirms tiek pieņemts lēmums par ilggadīgo zālāju apmežošanu, ir kritiski svarīgs zālāju eksperta apsekojums, lai novērstu risku, ka tiek iznīcināti potenciālie zālāju biotopi, kā arī bioloģiski vērtīgie zālāji, kas patlaban nav nokartēti, jo sasnieguši bioloģiski vērtīga zālāja statusam atbilstošu stāvokli pēdējo gadu laikā kopš pēdējā apsekojuma.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Turpinājums

Pamatojums

Uzsveram, ka pēc Dabas aizsardzības pārvaldes pilot-projekta "Ziedu plavas"* secinājumiem starp ilggadīgajiem zālājiem (710 kods LAD sistēmā), kas nav arti vismaz 10 gadus, ir būtisks īpatsvars zālāju, kas potenciāli varētu kļūt par ES nozīmes zālāju biotopiem (kas tādi vēl nav šobrīd, bet pie atbilstošas apsaimniekošanas par tādiem var kļūt salīdzinoši īsā laikā).

*DAP pilotprogramma "Ziedu plavas" vērsta uz bioloģiski daudzveidīgu zālāju veidošanu. Vairāk par programmu: <https://latvianature.daba.gov.lv/ziedu-plavas/> Bija vērojama liela interese par programmu - pieteikti tika 2496 ha zālāju, no kuriem dalībai programmā tika atlasīti 675 ha zālāju. Liela daļa no pieteiktajiem zālājiem tika apsekota dabā un saskaņā ar eksperta vērtējumu būtiskai daļai no tiem būtu potenciāls kļūt par ES nozīmes zālāju biotopiem. Tikai atsevišķos gadījumos šie zālāji datu bāzē "Ozols" reģistrēti kā potenciālie zālāju biotopi.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Pasākums Nr. 3.1.6.3. Pārmitro meža biotopu atjaunošana lauksaimniecībā izmantojamās zemēs

Piebilde - Saskaņā ar ziņojumu Eiropas Komisijai par ES nozīmes aizsargājamo biotopu aizsardzības stāvokli Latvijā (2013.-2018.), gandrīz visu sastopamo zālāju biotopu stāvoklis ir novērtēts kā nelabvēlīgs - slikts. Zālāju biotopi sastopami vien tikai 0.9 % no Latvijas teritorijas (atbilstoši Dabas skaitīšanas projekta datiem). Šo iemeslu dēļ ir kritiski svarīgi izmantot katru iespēju bioloģiski vērtīgo zālāju platības palielināt, tostarp atbalstot un informējot zemes īpašniekus.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums (VARAM - 20.06.2024.)

Plāna sadaļa "3.1.6. ZIZIMM sektors" paredz pasākumus, kas vērsti uz lauksaimniecībā izmantojamo un citu zemju apmežošanu. Lai gan vairākiem no sadaļā paredzētajiem pasākumiem ir iekļauta atruna, ka "Apmežošana/koku stādīšana nav plānota bioloģiski vērtīgos zālajos un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās", pastāv bažas par šo pasākumu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, kā arī valstij saistošo bioloģiskās daudzveidības mērķu sasniegšanu (tai skaitā, jau ekosistēmu un ainavu līmenī, piemēram, lauku putnu indekss un citi).

Paredzētie izņēmumi attiecībā uz apmežošanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, pēc būtības nerisina problēmu, jo tiks apmežotas lauksaimniecībā izmantojamās zemes ((pasākums 3.1.6.6), mazauglīgas zālāju un aramzemju platības ar minerālaugsni, kur apmežošana ir atļauta saskaņā ar valsts un vietējiem pašvaldību noteikumiem vai (pasākums 3.1.6.3.), saimnieciski mazāk vērtīgu zālāju platības, kur atjaunojies mitruma režīms (nolietojušās meliorācijas sistēmas)) – nereti tieši mazauglīgajās augsnēs (zālajos) ir potenciālie ES nozīmes zālāju biotopi, kurus Dabas skaitīšanā nekartēja atbilstoši Dabas skaitīšanas metodikai, bet kuru apsaimniekošana (kā zālājiem) ir būtiska īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzības stāvokļa sasniegšanai/ saglabāšanai, tai skaitā, konektivitātei.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Atbilde par zālāju biotopiem

Piekrītam, ka zālājus negatīvi ietekmējošus NEKP pasākumus nebūtu jāveic bioloģiski vērtīgo zālāju un putniem nozīmīgu zālāju platībās.

Uzskatām, ka jāatrod kompromiss izvēloties lauksaimniecībā neizmantoto LIZ organisko augšņu tālāko apsaimniekošanas veidu.

Sanāksmē ar DAP un NVO zālāju biotopu ekspertiem nonācām pie secinājumiem, ka:

- aprēķinātā ES nozīmes aizsargājamo zālāju biotopu **mērķa platība** ir 119 tk. ha;
- Pašlaik KLP mērķa platība bioloģiski vērtīgu zālāju apsaimniekošanai, kam paredzēts atbalsts ir 69 tk. ha;
- potenciālās ES nozīmes zālāju biotopu platības pašlaik tiek vērtētas kā 10-15 tk. ha, bet tas nav fiksēts lielums un nākotnē varētu būt tik liels, lai sasniegtu kopējo mērķa platību 119 tk. ha (50tk. ha);
- Lai spriestu par organisko augšņu apsaimniekošanu, zālāju biotopu eksperti vērtēs kā kūdraugsnes pārklājas ar platībām, kur atrodas aizsargājamie vai potenciālie zālāju biotopi;
- Nepieciešams projekts, kurā tiktu veikta modelēšana, lai noteiktu organisko augšņu platības kurās iespējams veikt ūdens līmeņa paaugstināšanu. Tas palīdzētu izvēlēties optimālu turpmāko organisko augšņu apsaimniekošanas veidu.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Pasākums Nr. 3.1.2.1. Veicināt bioloģisko piena lopkopību (zemas emisijas piena lopkopību)

Lūgums skaidrot, kā tika izvēlēts tik specifisks rezultatīvais rādītājs '33 352' slaucamās govīs, kā arī izvērtēt šī pasākuma būtību, jo apgalvojums, ka 'Bioloģiskā piena lopkopība būtiski samazina CH₄ emisiju no zarnu fermentācijas' ir aplams.

Pamatojums: Diemžēl pētījumi rāda, ka tieši konvenciālajās saimniecībās audzētas govīs (kuras pārsvarā tiek barotas ar graudiem), izdala mazāk emisijas nekā ar zāli baroti dzīvnieki uzturā esošo šķiedrvielu dēļ, tāpēc bioloģiskā lopkopība nesamazina zarnu fermentācijas emisijas. (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8867585/> ; <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666910223000479>)

Šis pasākums var uzlabot bioloģisko daudzveidību, atvieglot bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanu un mazināt citas intensīvās lauksaimniecības vides ietekmes, taču to nevar izmantot kā emisiju samazināšanas pasākumu no zarnu fermentācijas procesiem.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Pasākums Nr. 3.1.2.1. Veicināt bioloģisko piena lopkopību (zemas emisijas piena lopkopību)

ZM atbilde: Pasākuma rezultatīvais rādītājs ņemts no KLP Stratēģiskā plāna. Periodā līdz plāna apstiprināšanai bija novērojama tendence palielināties bioloģisko slaucamo govju skaitam, līdz ar to tika pieņemta trajektorija, kur veicinot šādu lopkopību turpinātu palielināties govju skaits. Diemžēl realitātē vērojama tieši bioloģisko slaucamo govju skaita samazināšanās.

Lielākā atšķirība, kas dod emisiju ietaupījumu uz platības vienību ir būtiski mazāks bioloģiski audzēto govju blīvums.

Jāpiekrīt, ka bioloģiski audzētās govīs lieto barību, kur viena barības vienība rada lielākas CH₄ emisijas, tomēr jāņem vērā, ka šādu govju izslaukumi un dzīvsvars pārsvarā ir mazāki par konvencionālajām govīm. Līdz ar to barības patēriņš vienam dzīvniekam ir mazāks.

Bez tam bioloģiskās govīs izmanto ganības, līdz ar to samazinās kūtsmēsļu uzglabāšanas CH₄ emisijas. Lopbarības audzēšanā nevar izmantot sintētiskos minerālmēslus, līdz ar to ir zemākas arī N₂O emisijas.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Priekšlikums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

ZIZIMM III Rīcībpolitikas un pasākumi mērķu sasniegšanai (indikatīvi)

Sadaļā norādīts, ka "pēc Dabas atjaunošanas regulas apstiprināšanas, var būt nepieciešams pārskatīt Mērķu scenāriju, jo dabas atjaunošanas regulā var būt ietverti saimnieciskās darbības ierobežojumi, kas var apgrūtināt atsevišķu pasākumu īstenošanu. Tāpat tas arī ietekmēs lauksaimniecības sektora mērķu sasniegšanu, tā kā abos sektoros tie ņemtas vērā organisko augšņu platības." Dabas atjaunošanas regula ir nesen pilnībā pieņemta (<https://europa.eu/!qFDVgf>), tāpēc ieteicams šo politikas dokumentu saskaņot ar minēto regulu jau tagad.

ZM atbilde: Dabas atjaunošanas regula nosaka, ka dalībvalstīm divu gadu laikā jāizstrādā nacionālie dabas atjaunošanas plāni, lai varētu izpildīt regulā nospraustos mērķus. Regulā nav ietverti kādi konkrēti saimnieciskās darbības ierobežojumi.

Provizoriski redzam, ka NEKP pasākumi nav tiešā pretrunā ar Dabas atjaunošanas regulas mērķu sasniegšanu. Atsevišķi precizējumi un kompromisi būs jāatrod Latvijas dabas atjaunošanas plāna izstrādes gaitā.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Priekšlikums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Lauksaimniecība

Trūkstošie pasākumi 3.1.2.

Papildināt īstenojamo pasākumu skaitu ar pasākumiem, kas veicina lauksaimniecības darbības jomu pārkārtošanos uz emisijām mazāk ietilpīgām jomām, piemēram, aizstājot daļu piena lopkopības ar kultūraugu audzēšanu, kas ir ar zemāku SEG emisiju intensitāti, arī gaļas lopkopības samazināšanu, augu valsts proteīna avotu audzēšanu un ražošanu.

Tāpat iztrūkst pasākumi, kas vērsti uz pakāpenisku pāreju uz klimatam draudzīgākiem paradumiem (gaļas patēriņa samazināšana, sezonālas pārtikas patēriņš, u.c.).

Pamatojums: Ar esošajiem pasākumiem nebūs iespējams panākt pietiekamu SEG emisiju samazinājumu ilgtermiņā, raugoties tālākā perspektīvā par 2030. gadu, tāpēc ir nepieciešams uzsākt būtiskākas strukturālas izmaiņas lauksaimniecības nozarē, pārorientējoties uz SEG emisiju mazāk intensīvām jomām, it sevišķi ņemot vērā lielo SEG īpatsvaru tieši no lauksaimniecības dzīvnieku zarnu fermentācijas procesiem.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Priekšlikums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Lauksaimniecība

Trūkstošie pasākumi 3.1.2.

ZM atbilde: Latvijā ir viens no mazākiem dzīvnieku blīvumiem ES. Latvijā tas ir mazāks par 0,3 LLV/ha, kamēr ES vidēji tas ir 0,7 LLV/ha, bet, piemēram Nīderlandē 3,4 LLV/ha.

Latvijā pēdējos gados samazinās lauksaimniecības dzīvnieku skaits. Prognozes rāda, ka šāda tendence turpināsies arī nākamajos gados, kaut gan produktivitāte pieaugs.

Bez tam ekstensīva lopkopība ar ganību izmantošanu veicina arī biodaudzveidību, bioloģiski vērtīgu zālāju uzturēšanu.

Ēšanas paradumu maiņa ir globāla problēma, kas arī jārisina globāli. Latvijā ēšanas paradumu maiņa varētu samazināt konkrēto personu klimata "pēdu", tomēr tā neietekmētu ražošanas apjomu un SEG emisijas lauksaimniecībā, jo to nosaka ES un pasaules tirgus pieprasījums.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums ("Zaļā brīvība" - 27.06.2024.)

Pasākums Nr. 3.1.2.7. Meliorācijas sistēmu pārbūve un atjaunošana lauksaimniecības zemēs, km/ha

Pasākuma aprakstā nav identificēti riski, kurus izraisīs organisko vielu mineralizācija, tostarp CO₂ emisijas, ieviešot vai atjaunojot meliorācijas sistēmas.

Zemkopības ministrija

Iebildumi

Iebildums (PDF - 27.06.2024.)

...

Lauksaimniecības nozarē tiek paredzēta intensīvāka nosusināšana un meliorācijas pasākumi, lai uzlabotu augsnes ražību, taču šāda rīcība ir pretstatā pret klimata zinātni, ko Plānā ir uzsvērts veicināt un ievērot.

Atbilde: Meliorācijas pasākumus nav paredzēts veikt organiskajās augsnēs. To neatļauj arī KLP nosacījumi (GAEC2). ZIZIMM sektorā, kur uzskaita CO₂ un CH₄ lauksaimniecības augsnes emisijas, šis pasākums nav iekļauts. Tiek vērtēts tikai N₂O emisiju samazinājums.

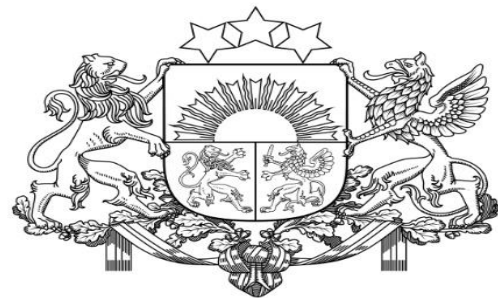
Meliorācijas rezultātā uzlabota augsnes struktūra nodrošina labāku mēslojuma uzņemšanu un rada mazāku N noteci, tādējādi samazinot N₂O emisijas. Latvijas apstākļiem veiktie aprēķini, pamatojoties uz LBTU Vides un ūdenssaimniecības katedrā kopš 1994. gada veiktā lauksaimniecības noteču monitoringā uzkrātajiem datiem, parāda, ka vidēji Latvijas klimatiskos apstākļos slāpekļa izskalošanās koeficients samazinās par 7%.

Zemkopības ministrija

Secinājumi par komentāriem

- ✓ Ņemsim vērā iesūtītos ierosinājumus, iebildumus.
- ✓ Saprotam, ka viena lieta ir ieplānot NEKP pasākumus, bet cita lieta ir to ieviešana dzīvē.
- ✓ Šeit mums būs jāatrod finansējums, jāgaida aktīva rīcība no EK oglekļa saistīgas saimniekošanas ieviešanā.
- ✓ Būs jāatrod kompromisi klimata, vides un biodaudzveidības mērķu sasniegšanai un nozaru attīstībai.

Zemkopības ministrija

Paldies!